

Statistik om skador och förgiftningar behandlade i slutenvård 2018

Under 2018 var drygt 144 000 personer inskrivna på sjukhus till följd av en skadehändelse. Det motsvarar nästan 17 procent av samtliga som var inskrivna på sjukhus. Skadehändelserna omfattar cirka 96 000 personer som vårdats för olycksfall, 39 000 för komplikationer i vården, 6 600 för självskada och 1 500 som vårdats för våld.

Små förändringar jämfört med 2017

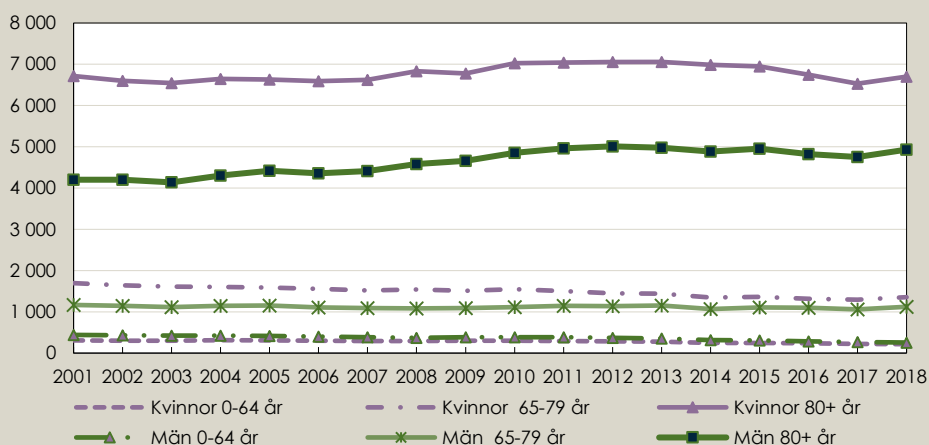
En svag minskning jämfört med 2017 har skett för självsador (avsiktligt självdestruktiv handling) och våld (övergrepp av annan person). Däremot har en viss ökning skett för olycksfall, främst fallolyckor samt för komplikationer i vården.

7 av 10 olyckor är en fallolycka

Liksom tidigare år är fallolyckor den i särklass vanligaste skadeorsaken till slutenvård på sjukhus. Fallolyckor utgör cirka 70 procent av alla olycksfall, vilket motsvarar 69 000 personer fördelat på 40 000 kvinnor (58 procent) och 29 000 män (42 procent). När det gäller olycksfall totalt är skillnaden mellan kvinnor och män mindre, 51 000 kvinnor (53 procent) och 45 000 män (47 procent).

Figur 1. Fallolyckor, 2001–2018, fördelat på kön och ålder

Antal personer per 100 000 invånare som skrivits ut från sjukhus

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

Fallolyckor domineras av äldre och 2018 var fler än sju av tio drabbade 65 år eller äldre. Bland kvinnor var denna andel 79 procent och bland män 63 procent. Cirka 6 procent av alla i åldrarna 80 eller äldre var någon gång under 2018 inskrivna på sjukhus till följd av en fallolycka. I denna åldersgrupp utgjorde fall-

olyckor mer än 90 procent av alla olyckshändelser. Fallolyckor har minskat något sedan början av 2000-talet, men bland män 80 år eller äldre har en ökning skett.

Lårbensfraktur är vanligast

Bland personer som skadats och slutenvårdats till följd av detta är lårbensfraktur den vanligaste huvuddiagnosen. År 2018 vårdades cirka 18 400 personer (12 100 kvinnor och 6 300 män) på sjukhus för lårbensfraktur. Det är nästan 500 fler än 2017 men en viss nedgång sedan 2000-talet då ungefär 20 000 årligen vårdades.

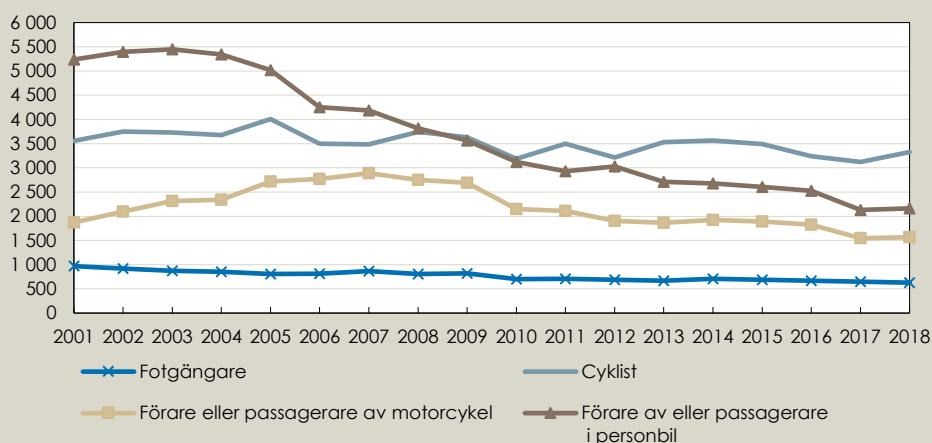
Sammantaget är de flesta typer av skadediagnoser vanligare bland äldre än yngre. Förgiftningar är vanliga bland de allra äldsta men dock ännu något vanligare bland yngre i åldern 15–24 år. Bränn- och frätskador är i särklass vanligast bland de allra yngsta, 0–4 år.

Inskrivna till följd av vägtrafikolyckor något fler än 2017

År 2018 var cirka 7 800 personer inskrivna på sjukhus till följd av en vägtrafikolycka. Det är en marginell ökning jämfört med 2017, men en minskning med över 4 000 personer sedan början av 2000-talet. Inläggningar på sjukhus har under 2000-talet minskat bland alla vanligt förekommande trafikantgrupper. En stor del av minskningen handlar om färre vårdade till följd av olyckor med personbil, 2 100 år 2018 jämfört med 5 200 år 2001. Inläggningar till följd av cykelolyckor visar en betydligt svagare nedgång, 3 300 år 2018 jämfört med 3 600 år 2001.

Figur 2. Vägtrafikolyckor, 2001–2018 bland några trafikantgrupper

Antal personer som skrivits ut från sjukhus

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

Nästan dubbelt så många män som kvinnor läggs in på sjukhus efter en vägtrafikolycka. Skillnaden ses främst i antal motorcykelolyckor. Bland män är

motorcykelolyckor och bilolyckor sedan tio år tillbaka ungefär lika vanliga. Sedan dess har de båda olyckstyperna samma nedåtgående utveckling.

Minskning av vägtrafikolyckor tydligast bland yngre

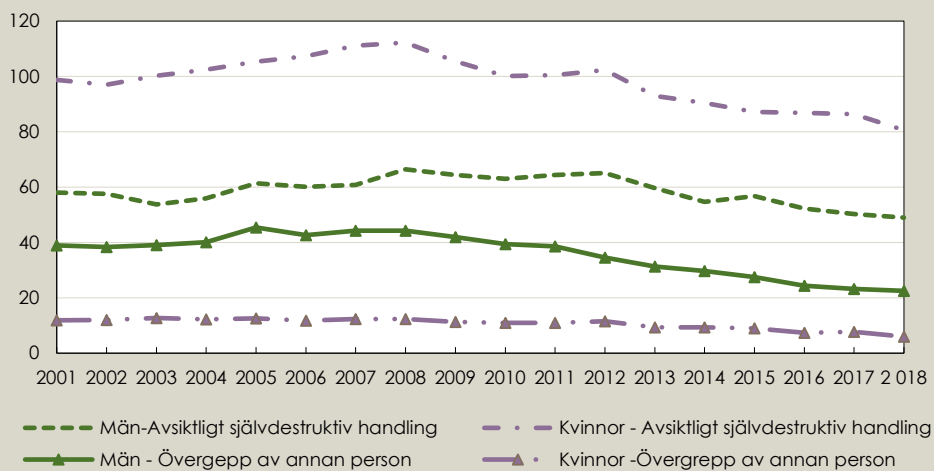
För tio år sedan var slutenvård på sjukhus efter vägtrafikolyckor nästan dubbelt så vanligt bland unga i åldern 15–24 år jämfört med personer i åldern 75 år eller äldre. Men år 2018 var det vanligare bland de 75 år eller äldre än bland unga i åldern 15–24 år. En minskning har skett bland yngre, medan antalet äldre som vårdas ligger på samma nivå som tidigare.

Inlagda på grund av våld har minskat

Under 2018 var 1 500 personer inskrivna på sjukhus till följd av våld (övergrepp av annan person). Med hänsyn tagen till befolkningsökningen har antalet som slutenvårdats på grund av våld nästan halverats de senaste tio åren. Det är vanligast att män i åldern 15–24 vårdas, men det är också i den här åldersgruppen den största minskningen skett.

Figur 3. Avsiktligt självdestruktiv handling respektive övergrepp av annan person, 2001–2018, fördelat på kön

Antal personer per 100 000 invånare som skrivits ut från sjukhus

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

År 2018 var 6 600 personer inskrivna på sjukhus för självskador (avsiktligt självdestruktiv handling). Det är vanligare att kvinnor vårdas och särskilt vanligt bland kvinnor i åldern 15–24 år. Bland män är det också vanligast i åldern 15–24 men skillnaden är relativt liten jämfört med de något äldre. För de senaste åren ses en svag nedåtgående trend bland både kvinnor och män som vårdats på sjukhus efter självskada. Nästan nio av tio som har vårdats efter en självskada behandlas för en förgiftning, till exempel av läkemedel. Det är inte lika vanligt med oavsiktliga förgiftningar, vilket drygt 2 000 personer vårdades för under 2018. Något fler män än kvinnor vårdades för en oavsiktlig förgiftning.

Stora regionala skillnader

När det gäller vissa typer av skadehändelser finns det stora regionala skillnader. Det var 2018 dubbelt så vanligt med fallolyckor som ledde till inläggning bland personer med hemlän Gotland, där cirka 1 procent av befolkningen lades in, jämfört med Uppsala län där cirka 0,5 procent av befolkningen lades in. Skillnaderna behöver dock inte enbart bero på att det i vissa regioner finns en högre risk att drabbas. Beslutet att lägga in en person kan bero på organisatoriska orsaker men också rent praktiska, såsom avstånd mellan sjukhuset och hemmet.

Varierande regionala skillnader i åldersstrukturen kan också påverka statistiken.

Även när det gäller självskador (avsiktligt självdestruktiv handling) ses stora regionala skillnader. Relaterat till befolkningsstorleken var det år 2018 flest slutenvårdade till följd av självskada i Jönköpings län. Skillnader mellan länen kan bero på hur vården arbetar med självskador, vilket i sin tur påverkar statistiken.

Komplikationer vid medicinsk vård och kirurgiska åtgärder

År 2018 vårdades 39 000 personer inlagda på sjukhus för vårdkomplikationer. Dessa ökade under 2000-talet, troligen på grund av en ökad rapporteringsbenägenhet. En viss ökning har skett 2018 jämfört med 2017 men innan det skedde en viss minskning. Eftersom bland annat ”förväntade” komplikationer och ogynnsamma effekter av läkemedel ingår i denna grupp är detta inte lämpligt att använda som ett mått för vårdskador.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här (välj visa bilagor): www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikamnen/skador-och-forgiftningar/

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:
https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ska/val.aspx

Läs mer om patientsäkerhet och vårdskador:

[Socialstyrelsen - Patientsäkerhet](#)

[Inspektionen för vård och omsorg \(IVO\)](#)

Kontakt:

Pernilla Fagerström, statistikfrågor

Telefon: 075-247 30 00

E-post: patientregistret@socialstyrelsen.se